

**Boodschap van paus Franciscus
voor de 109de Werelddag van Migranten en Vluchtelingen
zondag 24 september 2023**

Vrij om te kiezen of je wil migreren of blijven

Beste broeders en zusters!

De migratiestromen van onze tijd drukken een complex en gevarieerd verschijnsel uit dat, om goed begrepen te worden, een zorgvuldige analyse vereist van elk aspect van de verschillende fasen ervan, van vertrek tot aankomst, met inbegrip van de mogelijkheid van terugkeer. Als bijdrage aan deze inspanning heb ik ervoor gekozen de boodschap voor de 109e Werelddag van migranten en vluchtelingen te wijden aan de vrijheid die altijd de beslissing om het vaderland te verlaten, moet kenmerken.

Vrij om te vertrekken, vrij om te blijven luidde de titel van een solidariteitsinitiatief dat enkele jaren geleden door de *Italiaanse Bisschoppenconferentie* (CEI) werd gepromoot als concreet antwoord op de uitdagingen die worden gesteld door hedendaagse migratiebewegingen. Door aandachtig te luisteren naar de particuliere Kerken ben ik gaan inzien dat het waarborgen van die vrijheid een breed gedeelde pastorale zorg is.

Een engel van de Heer verscheen aan Jozef in een droom en zei: 'Sta op, neem het kind en zijn moeder en vlucht naar Egypte, en blijf daar totdat ik het u zeg; want Herodes staat op het punt het kind te zoeken en te doden' (Mt 2, 13).

De vlucht van de heilige familie naar Egypte was niet het resultaat van een vrije beslissing, evenmin als vele van de migraties die de geschiedenis van het volk Israël hebben gekenmerkt. De beslissing om te migreren zou altijd vrij moeten zijn, maar in veel gevallen, zelfs in onze tijd, is dat niet zo. Conflicten, natuurrampen of gewoonweg de onmogelijkheid om een waardig en welvend leven te leiden in eigen land, dwingen miljoenen mensen om te vertrekken. Al in 2003 verklaarde Johannes Paulus II dat *wat migranten en vluchtelingen betreft, het scheppen van voorwaarden voor vrede in de praktijk betekent dat men zich ernstig inzet vooreerst voor de bescherming van het recht om niet te migreren, dat wil zeggen het recht om in vrede en waardigheid in eigen land te leven* (Boodschap voor de 90ste Werelddag van Migranten en Vluchtelingen).

Zij namen hun vee en de goederen die zij in het land Kanaän hadden verworven, en zij kwamen naar Egypte, Jakob en al zijn nakomelingen met hem (Gen 46, 6).

Een ernstige hongersnood dwong Jakob en zijn hele familie hun toevlucht te zoeken in Egypte, waar zijn zoon Jozef voor hun overleving zorgde. Vervolgingen, oorlogen, natuurverschijnselen en bittere armoede behoren vandaag tot de meest zichtbare oorzaken van gedwongen migraties. Migranten vluchten uit armoede, angst of wanhoop. Om deze oorzaken weg te nemen en zo een einde te maken aan gedwongen migratie is een gezamenlijk engagement van allen nodig, in overeenstemming met ieders verantwoordelijkheden. Dit engagement begint met de vraag wat we kunnen doen, maar ook met de vraag

wat we niet meer moeten doen. We moeten alles in het werk stellen om de wapenwedloop, het economische kolonialisme, de plundering van de natuurlijke hulpbronnen van andere volkeren en de verwoesting van ons gemeenschappelijk huis een halt toe te roepen.

Allen die geloofden waren bijeen en hadden alle dingen in gemeenschappelijk bezit; zij verkochten hun bezittingen en goederen en verdeelden de opbrengst onder allen, wie behoefte had (Handelingen 2, 44-45).

Het ideaal van de eerste christelijke gemeenschap lijkt zo ver verwijderd van de realiteit van vandaag! Om van migratie een echt vrije keuze te maken, moeten we ernaar streven om iedereen een eerlijk deel van het algemeen welzijn, respect voor fundamentele rechten en toegang tot integrale menselijke ontwikkeling te verzekeren. Alleen zo kunnen wij ieder de mogelijkheid op een waardig en bevredigend leven bieden, zowel individueel als in gezinsverband. Het is duidelijk dat de hoofdverantwoordelijkheid ligt bij de landen van herkomst en hun leiders, die een goede politiek moeten voeren - een politiek die transparant, eerlijk en vooruitziend is en ten dienste staat van allen, vooral van de meest kwetsbaren. Tegelijk moeten zij daartoe zelf in staat worden gesteld, zonder dat zij worden beroofd van hun natuurlijke en menselijke hulpbronnen en zonder inmenging van buitenaf, die erop gericht is slechts de belangen van enkelen te dienen. Wanneer de omstandigheden een beslissing om te migreren of te blijven vragen, moet die beslissing weloverwogen worden genomen, om te voorkomen dat grote aantallen mannen, vrouwen en kinderen het slachtoffer worden van gevaarlijke misleidingen of van gewetenloze handelaars.

In dit jubeljaar zult u, elk van u, terugkeren naar uw eigendom (Lev. 25, 13).

Voor het volk Israël betekende de viering van het jubeljaar een daad van collectieve gerechtigheid: *Iedereen mocht terugkeren naar zijn oorspronkelijke situatie, met kwijtschelding van alle schulden, herstel van het land, en een kans om opnieuw de vrijheid te genieten die eigen is aan de leden van het Volk van God* (Catechese, 10 februari 2016). Nu we het Heilig Jaar van 2025 naderen, doen we er goed aan dit aspect van de jubileumvieringen in gedachten te houden. De afzonderlijke landen en de internationale gemeenschap moeten zich samen inzetten om ervoor te zorgen dat iedereen het recht geniet om niet gedwongen te worden te emigreren, met andere woorden, de kans krijgt om in vrede en waardigheid in het eigen land te leven. Dit recht moet nog worden vastgelegd in wetten, maar het is van fundamenteel belang en de bescherming van dit recht moet worden gezien als een gedeelde verantwoordelijkheid van alle staten voor het algemeen welzijn dat de nationale grenzen overstijgt. Aangezien de hulpbronnen van de wereld niet onbeperkt zijn, hangt de ontwikkeling van de economisch armere landen af van het vermogen tot delen dat wij onder alle landen kunnen bewerkstelligen. Zolang dit recht niet gewaarborgd is - en hier gaat het om een lang proces - zullen veel mensen nog altijd moeten emigreren om een beter leven te zoeken.

Want ik had honger en u gaf mij te eten, ik had dorst en u gaf mij te drinken, ik was een vreemdeling en u ontving mij, ik was naakt en u gaf mij kleding, ik was ziek en u verzorgde mij, ik zat in de gevangenis en u bezocht mij (Mt 25, 35-36).

Deze woorden zijn een constante aansporing om in de migrant niet alleen een broeder of zuster in moeilijkheden te zien, maar Christus zelf, die aan onze deur klopt. Daarom zijn wij geroepen, ook al streven wij ernaar dat migratie in alle gevallen de vrucht is van een vrije beslissing, om zoveel mogelijk respect te tonen voor de waardigheid van elke migrant; dit betekent dat wij migratiegolven zo goed mogelijk moeten begeleiden en beheren, bruggen moeten bouwen en geen muren, kanalen moeten uitbouwen voor een veilige en regelmatige migratie. Waar we ook besluiten onze toekomst op te bouwen, in ons geboorteland of elders, het belangrijkste is dat er altijd een gemeenschap is die bereid is iedereen te verwelkomen, te beschermen, te bevorderen en te integreren, zonder onderscheid en zonder iemand uit te sluiten.

De synodale weg die wij als Kerk zijn ingeslagen, brengt ons ertoe in de meest kwetsbaren - waaronder veel migranten en vluchtelingen - bijzondere metgezellen te zien, die wij als broeders en zusters moeten liefhebben en verzorgen. Alleen door samen op te trekken, kunnen we ver komen en het gemeenschappelijke doel van onze reis bereiken.

Rome, Sint-Jan Lateranen, 11 mei 2023

+ Franciscus

Gebed

*God, Almachtige Vader,
geef ons de genade om onvermoeibaar
te werken voor rechtvaardigheid, solidariteit en vrede,
zodat al uw kinderen de vrijheid wordt gegarandeerd
om te kiezen om te migreren of te blijven.*

*Geef ons de moed om alle wreedheden
in onze wereld aan de kaak te stellen
en te vechten tegen alle onrechtvaardigheid,
die de schoonheid van uw kinderen
en de harmonie van ons gemeenschappelijke huis aantast.*

*Sterk ons met de kracht van uw Geest,
zodat wij uw tedere liefde kunnen tonen
aan elke migrant die u op ons pad brengt,
en de cultuur van ontmoeting en zorg
kunnen verspreiden in harten en in elke omgeving.*

[Bron](#)

[Campagnemateriaal](#)

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana
Vertaling: Persdienst van de Bisschoppenconferentie (IPID)
